

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Ved de under 31. Marts 1928 udkomne to Love, Lov Nr. 93 om Opførelse af en Bygning til Brug for Statsradiofonien og Lov Nr. 165 vedrørende det kongelige Teaters Bygnings- og Sceneforhold, blev der af Lovgivningsmagten truffet Bestemmelse om Indførelse af Dobbeltscenedrift ved det kongelige Teater.

At Overgangen til den saaledes udvidede Drift maatte medføre Ændringer med Hensyn til Teatrets Ledelse, har man stadig været klar over, men det har desuden været Undervisningsministeriets — og formentlig ogsaa Rigsdagens — Mening, at denne Lejlighed skulde benyttes til Revision af Loven af 13. Maj 1911 om det kongelige Teaters Stilling og økonomiske Forhold. Denne Opfattelse deles ogsaa af den nuværende Regering, som derfor straks efter sin Tiltrædelse har taget Sagen op til Overvejelse.

Principperne i Lov Nr. 130 af 13. Maj 1911, der i Hovedlinierne har fulgt den Ordning, man efter mange Aars Debatter og Forsøg naaede til at gennemføre ved Lov Nr. 37 af 13. Marts 1903, kan kortelig angives saaledes:

Det kongelige Teater har til Opgave uden Ensighed at opføre de bedste dramatiske Værker, saavel af ældre som af yngre, navnlig danske Forfattere og Komponister. Teatret er en Statsanstalt og drives under Ministerens Overtilsyn, men ledet af en egen Bestyrelse. Staten stiller Bygningerne til Raadighed uden Udgift for Driften og betaler Vedligeholdelse og Afgifter af Bygningerne, et Beløb til Bestyrelseslønnig samt et fast aarligt Tilskud. Iøvrigt er Teatrets Økonomi selvstændig og skal hvile i sig selv; Teatrets Driftsbudget optages ikke i Finansloven. Eventuelt Driftsoverskud henlægges til et Reservefond.

Den Tanke, der laa bag ved Ordningen af 1903, nemlig at Teatret skulde have en mere fri og selvstændig Styrelsesform end den, Statens Institutioner almindeligvis har, er sikkert rigtig. Det er ogsaa rigtigt, at Forudsætningen for den selvstændige Styrelse er, at det økonomiske Forhold ordnes saaledes, at Teatrets Økonomi kan hvile i sig selv.

Naar der nu maa være Enighed om, at Ordningen af 1903—1911 i en Aarrække ikke har været tilfredsstillende, betyder dette efter Ministeriets Opfattelse ikke, at den Tanke, man dengang søgte at realisere, nemlig at give Teatret Selvstyre, har været forfejlet. Grunden maa først og fremmest søges i, at den bestaaende Ordning i sine Enkeltheder under de ændrede økonomiske Forhold ikke byder Teatret den nødvendige Mulighed for økonomisk Frigjorthed.

I 1903 satte man det faste Tilskud til 125 000 Kr.; dette Beløb var passende efter Datidens Forhold, og i en Aarrække var det muligt at indrette sig paa dette Grundlag, saaledes at Teatret endog kunde konsolidere sin Stilling ved at danne et Reservefond af henlagt Overskud. I 1911 kunde man endnu nøjes med en ny Bestemmelse om, at det faste Tilskud suppleredes med indtil 35 000 Kr., naar Reservefondet var gaaet ned under dette Beløb. Men allerede i Aarene nærmest derefter gjorde Kravene om nødvendige Lønningsforbedringer sig saa stærkt gældende, at Teatret ikke kunde klare Udgiften ved sine egne Midler, og Krigstidens og navnlig Efterkrigstidens høje Udgiftstal sprængte her som saa mange andre Steder ganske de økonomiske Rammer. Indtægterne kunde umuligt følge med Udgifterne i Bevægelsen opad, og man naaede i Kulminationsaarene 1919—20 til 1921—22 til, at Driften stod med Underskud paa 1 800 000 à 1 900 000 Kr. aarlig. Det faste Tilskud var i Forhold hertil af ringe Betydning; Teatret maatte søge sine Penge ad anden Vej. Det var Staten, der maatte udrede dem, og Vejen var angivet i selve Loven.

Man havde i 1903 maattet forudse, at selv om det faste Tilskud blev ansat med passende Rundelighed, vilde der kunne opstaa Situationer, hvor Teatret i Øjeblikket maatte have flere Penge end dem, Driften og det faste Tilskud gav. Da Teatret dengang ikke ejede Reserver, og man ikke kunde lade Bestyrelsen belaae Teatret, gik man den Vej at bestemme, at de nødvendige Midler i slige Tilfælde skulde ydes af Statskassen i Form af Forstrækninger, der skulde tilbagebetales snarest muligt. Bestemmelsen sigtede kun paa saadanne